

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
Judecător: L. Pruteanu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila

Dosarul nr. 2ra-139/18

ÎNCHEIERE

24 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
Judecători

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat, Ion Druță

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ciloci-Doni Aurel împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea de către stat a prejudiciului material și moral cauzat,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 29 mai 2017,

c o n s t a t ă :

La 10 februarie 2017 Ciloci-Doni Aurel a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea de către stat a prejudiciului material și moral cauzat.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2009 (cauza nr. 3-2044/09) a fost admisă cererea de chemare în judecată a lui Ciloci-Doni Aurel înaintată împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea asigurării cu spațiu locativ, s-a obligat Consiliul municipal Chișinău să-l asigure pe Aurel Ciloci-Doni împreună cu membrii familiei să-i acorde spațiu locativ, în conformitate cu normele legislative în vigoare.

Hotărârea respectivă a fost expediată pentru executare în adresa Oficiului de Executare Centru al Departamentului de Executare al Ministerului de Justiție.

A invocat că la 28 iulie 2009 de către executorul judecătoresc a fost emisă încheierea nr. 12-969/09 cu privire la primirea spre executare a documentului executoriu, intentarea și stabilirea termenului pentru executare benevolă, aceasta

fiind expediată în adresa Primăriei mun. Chișinău.

La 20 aprilie 2009, prin scrisoarea nr. 08-4721/09 Primăria mun. Chișinău a informat executorul judecătoresc că hotărârea Curții de Apel Chișinău cu privire la asigurarea reclamantului Ciloci-Doni Aurel cu spațiu locativ nu poate fi executată, din motiv că Guvernul nu alocă mijloace financiare pentru construcția caselor cu destinație socială pentru anumite categorii de funcționari.

A susținut că așteptând executarea hotărârii mai mult de doi ani de zile, la data de 02 octombrie 2010, a înaintat o cerere către Primăria mun. Chișinău, cu scopul de a soluționa pe cale amiabilă problema de asigurare cu spațiu locativ, însă până la data depunerii cererii de chemare în judecată, nu a primit nici un răspuns.

Astfel, consideră că, prin acțiunile directe ale autorităților statului, îi sunt încălcate drepturile garantate de lege prin neexecutarea hotărârii în termen rezonabil.

A remarcat că o autoritate de stat nu poate să invoce lipsa fondurilor și a spațiului locativ alternativ, ca scuză pentru neexecutarea unei hotărâri a instanței judecătorești. Întârziere în executarea unei hotărâri ar putea fi justificată de circumstanțe speciale, însă întârzierea nu poate fi altfel încât să prejudicieze esența dreptului protejat conform articolului 6 § 1 al Convenției. A considerat că termenul de peste cinci ani de neexecutare a hotărârii instanței de judecată nu este termen rezonabil, iar conform art. 2 alin. (1) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanța de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

A menționat că deși cuantumul prejudiciului moral urmează a fi apreciat de către instanța de judecată, consideră că suma solicitată este proporțională în raport cu caracterul încălcării dreptului, timpul și reacția autorităților, totodată admiterea integrală a sumei date îi va oferi o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul adus, precum și va determina direct Statul să-i asigure respectarea dreptului, iar diminuarea prejudiciului moral va prezenta doar formalitate a executării cererii și lipsa reacției corespunzătoare a Statului de a întreprinde toate măsurile posibile în vederea asigurării executării hotărârii judecătorești.

A subliniat faptul că statul (în persoana organului de executare) după inițierea procedurii de executare, nu a întreprins absolut nici o măsură în vederea executării hotărârii judecătorești sau alte măsuri legale față de debitor pentru neexecutarea actului executoriu. A indicat că instanța urmează să țină cont de următoarele argumente: locuirea împreună cu familia în cămin, pentru care achită chirie lunară; stresul permanent din cauza lipsei suficiente a spațiului locativ și a surselor financiare în legătură cu achitarea chiriei; pregătirea, întocmirea și adresarea diferitelor plângeri, cereri, demersuri către autorități, ca rezultat al

neexecutării unei hotărâri definitive și irevocabile și expedierea unor răspunsuri formale de către Consiliul municipal Chișinău privind imposibilitatea executării hotărârii; frustrarea reclamantului, care având statut de polițist și activând în poliție, în limita atribuțiilor și competenței, apără interesele generale ale societății, ordinea de drept, drepturile și libertățile cetățenilor.

A afirmat că, neexecutarea hotărârii judecătorești îl lipsește pe reclamant de beneficiile acesteia, acest fapt îi cauzează și un prejudiciu material, prin care a fost obligat să închirieze o cameră în cămin pentru care achită chiria lunară, după cum urmează: 01 septembrie 2011 – 31 august 2012, plata lunară 750,08 lei, plata anuală constituind 9 000,96 lei, conform contractului de locațiune nr. 22/11 din 27 septembrie 2011; 01 septembrie 2012 – 31 august 2013, plata lunară 812 lei, plata anuală constituind 9 744 lei, conform contractului de locațiune nr. 14/12 din 23 octombrie 2012; 01 septembrie 2013 – 31 august 2014, plata lunară 920,28 lei, plata anuală constituind 11 043,36 lei, conform contractului de locațiune nr. 06/13 din 30 septembrie 2013; 01 septembrie 2014 – 31 august 2015, plata lunară 1 218,75 lei, plata anuală constituind 14 625 lei, conform contractului de locațiune nr. 24/4 din 15 decembrie 2014; 01 septembrie 2015 – 31 august 2016, plata lunară 1 131,27 lei, ce constituie 11 312,70 lei, total 55 726,02 lei.

Solicită reclamantul constatarea încălcării art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertățile Fundamentale, urmare a omisiunii Statului de a asigura executarea hotărârii judecătorești definitive și art. 13 din Convenție, urmare a lipsei unei căi efective de recurs intern pentru prevenirea continuării încălcărilor drepturilor garantate prin hotărârea nr. 3-2044/09 din 10 noiembrie 2008; încasarea din contul Statului prin intermediul Ministerului Finanțelor a sumei de X lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat, urmare a nerespectării drepturilor garantate atât de legislația națională, cât și Convenție și prejudiciul material în sumă de X lei, încasarea cheltuielilor de judecată și de asistență juridică suportate.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 29 mai 2017 acțiunea a fost admisă parțial. S-a constatat încălcarea dreptului reclamantului Ciloci-Doni Aurel la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești pronunțate de Curtea de Apel Chișinău la data de 15 iunie 2009 (dosar nr. 3-20044/09) și s-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției RM în beneficiul reclamantului Ciloci-Doni Aurel prejudiciul material cauzat în mărime de X lei și prejudiciul moral în mărime de X lei (f.d.69, f.d.74-83).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2017, s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 29 mai 2017 (f.d.101, f.d.102-115).

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 18 octombrie 2017, în termenul prevăzut de lege Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2017 și hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 29 mai 2017, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurentul a indicat că atât decizia instanței de apel cât și hotărârea primei instanțe sunt ilegale și neîntemeiate, fiind emise cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

La 11 ianuarie 2018 intimatul Ciloci-Doni Aurel a prezentat referință pe marginea recursului înaintat, solicitând respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată și nefondată.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel sau instanța de fond, respectiv nu constituie temei de casare a actelor judecătorești recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie

capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, iar recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, însă motivele recursului, invocate în speță, sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță